

הסכם אומלל, אבל צריך לחתום

ניהלתי מטעם ישראל את הסכם הראשון, לפני עשר שנים, לסימון הגבול הימי עם לבנון – ואני שמח שאיני אחראי להסכם המונח עתה לדיון. זה בקושי יכול להיחשב "הסכם" בין ישראל ולבנון, בוודאי לא מועמד לרשימת "הסכמי אברהם", ואינו מגדיר סופית את מלוא אורך הגבול ולא את 18 הק"מ מהחוף עד לעומק הים, שהוא המרחק בו לכל מדינה יש זכויות מלאות כאילו היה זה חלק משטחה היבשתית. ובנוסף, הצד הכלכלי בהסכם סתום ועוד לא הושלם.

לא ברור למי אצה הדרך לסיים משא ומתן עם הסכם כה בעייתי. אם היו אלו איומי החיזבאללה על הפקת הגז בשדה כריש שהאיצו בממשלת ישראל, אז יש לנו בעיה: בכל אחד משלבי הפיתוח של שדות הגז משני צידי הקו – שרק על חלקו יש הסכם – יכול הארגון שמנענע את כל לבנון לחזור על איומיו, ואז כבר יהיו ידיה של ישראל כבולות יותר במבצע של היעדר הסכם. כן, גם החיזבאללה יעמוד בפני דילמה כשהגז יופק מהשדות בלבנון – אבל מול אוברן השליטה שיש לחיזבאללה ולטהרן בלבנון, לא

כלכלת לבנון ורווחת אזרחיה תעמוד לנגד עיניו של נסראללה. ישראל מפיקה גז טבעי כבר 20 שנה, והיא יכולה להגביר את ההפקה משדות קיימים כלי להזדקק לסימון הגבול, ובוודאי לא סימון בעייתי. אם ללבנון אצה הדרך, אחרי שהפקה למדינה חדלת פרעון שלאזרחיה יש רק שעות ספורות של חשמל ביום ושהבנקים סגורים, לא ברור למה נכנעה ישראל ולא דרשה סימון מלא של הקו, והסכם הנהוג בעולם בין מדינות החולקות שדה גז או נפט החוצים את קו הגבול ביניהן. לפי טיוטת ההסכם הנוכחי אמורה ישראל להגיע להסכם עם מפעיל גזש 9 בצד הלבנוני של הקו על גובה השיפוי על חלקה בשדה, אבל בהסכם שעל שולחן הממשלה נאמר שאין לו "כל השפעה על ההסכם בין לבנון והמפעיל ועל זכויותיה הכלכליות של לבנון". מה יקרה אם ישראל והקונסורציום בראשות חברת "טוטאל", שלו הזכיון בגזש 9 הלבנוני, יגיעו להסכם על העברת שליש מההכנסות לישראל, וממשלת לבנון בעידוד חיזבאללה תסרב? ומה יקרה אם חברת "טוטאל" תוותר על כל כאב הראש שבניצול הגז הלבנוני, כפי שעשתה בים האיגאי לא מכבר, וקונסורציום בראשות חברה כווייתית יקנה את זכויותיה? אף ממשל בארה"ב לא ייצא למלחמה להשבת זכויותיה של ישראל.

הניסיון להציל את לבנון מנפילה מוחלטת לזרועות טהרן והחיזבאללה מצדיק מעורבות אמריקאית, וזו גם הסיבה להמלצה לחתום על ההסכם, על אף מגרעותיו. מוטב לו היה מופעל לחץ ישראלי על וושינגטון להסכם ברור יותר בשאלת סימון הקו הימי לכל אורכו ובשאלת הניצול של שדות גז חוצי גבולות, ומוטב היה שגם ההסכם עם המפעיל של הזכיון בגזש 9 הלבנוני יונח על שולחן הממשלה לפני האישור הסופי, בתוספת הערכת נוקים אם ממשלת ישראל לא תאשר את ההסכם על כל מגרעו. תיו. אבל בנסיבות שנוצרו, טוב לחתום על ההסכם. ■

עוזר ערן הוא חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי ולשעבר שגריר ישראל בירדן ובאייחוד האירופי